

'La mer', de Salses

Charles Trenet va morir el 19 de febrer a París, als vuitanta-sis anys. El pare de la cançó francesa del segle XX, tal com l'han perfilat Aznavour, Brel i Brassens, va convertir la seva vida viscuda amb passió des de jove en un gran llibre de memòries. El capítol més important correspon a 'La mer', el seu gran èxit internacional, Darrere del qual hi ha la història de la seva vida rossellonesa, la dels anys d'aprenentatge.

La París i al món

La màndra periodística i el doble centralisme parisenc i madrileny han fet escriure a un corresponsal barceloní a París d'un diari de Madrid que Charles Trenet havia escrit la seva més famosa cançó, "La mer", en un viatge en tren des de la seva ciutat natal, Narbona, fins a Seta, als anys quaranta.

"La mer" de Trenet té *reflets d'argent*, i forma d'*étangs*. El mirall d'argent i mar d'estanys el descobreix molt abans dels quaranta. Es el mar no tant, o només, de la badia de Tau, a Seta, sinó el dels estanys de Leucata i Salses, vist i revist de petit en els seus viatges en tren amb sortida —o destinació— de Perpinyà, bàsicament entre Narbona i Perpinyà, estació a la qual va cantar en una cançó que recorda que els estanys hi són propers: "*À la gare, la gare de Perpignan/ Y'a un train qui remonte le temps/ Quand il passe du côté des étangs*".

A prop de l'estació hi ha el domicili que Charles, amb nou anys, ocupa quan el pare, el notari Lucien Trenet, s'estableix a Perpinyà l'any 1922, després de l'estada a Narbona, on havia nascut el futur cantant. Des de Perpinyà, Charles agafa sovint el tren. El tren que el porta el 23 d'octubre de 1930 a París, com a estudiant d'arts decoratives —ja pinta i ja ha exposat a Perpinyà—, novel·lista i poeta de disset anys. A la maleta hi ha desats els manuscrits de dues novel·les, diversos poemes i els articles publicats a *Le Coq catalan* de Perpinyà, que li han d'obrir les portes d'editors i de cases d'escriptors.

Charles Trenet escriu de jove, a Perpinyà, un poema, "La mer", que res-

tarà inèdit. Encara no sap que serà cantant, tot i que la família viu immersa en l'ambient musical. El pare toca el violí i fa aprendre música a Charles i al germà Antoine. Als anys cinquanta, el notari obrirà una botiga d'aparells musicals a París que serà seu de la colònia dels rossellonesos exiliats.

Aquest poema es converteix en cançó quan Trenet és ja una figura consagrada, un gran *chansonnier* que ha sabut separar-se de Maurice Chevalier i superar-lo. La música neix d'un viatge en tren, el 43, no de Narbona a Seta sinó des de Montpeller o Seta —els testimonis no recorden si acabava de cantar en l'una ciutat o l'altra— fins a Perpinyà. En baixar a l'estació de Perpinyà, va dir al seu pianista que l'acompanyés al teatre, on van enllestir la cançó francesa que més versions ha tingut i més s'ha escoltat, i una de les quals ha generat més drets d'autor, abans de The Beatles.

El magnífic dossier "Charles Trenet. L'enfant du pays" que li va dedicar la revista *Terres Catalanes*, estableix que Trenet va tenir la idea de la cançó quan feia la línia Perpinyà-París que travessa els estanys de Salses i de Leucata: "En aquest indret, la mar té reflexos de plata", recorda la revista. Boris Vian va dir que Trenet és el gran memorialista francès del segle XX: partia de l'experiència viscuda, del paisatge sentit, sensualitzat, meditat, com el del mar dels estanys. La seva inspiració no responia a cap foc d'encenalls, a cap atzar.

A Perpinyà, el jove Trenet descobreix la poesia, la pintura i la música. Hi troba el poeta que l'apadrina,

Cartell de Charles Trenet. A la dreta, Trenet canta una cançó al piano, a la botiga de música del seu pare, Lucien (al seu darrere).

orienta i forma, Albert Bausil, director de *Le Coq catalan*. Aquí Trenet col·loca la firma al costat de la dels que després seduirà amb la cançó, com Cocteau i Jacob.

A més de la passió per la música i l'art –la notaria del pare rep els clients amb un bust de Dante i un retrat de Beethoven–, la família viu en la passió pel Rosselló. L'avi Claudius és un arquitecte de Lió que construeix la seu de la Banca de França de Perpinyà i s'hi queda a viure. El jove Charles també viu el Rosselló amb plenitud. Pinta el port de Cotlliure, escolta i balla sardanes –li dedicarà la cançó “La jolie sardane”– estiu a Vernet i passa les vacances d'hivern a Fontromeu. De gran, compra un pis a la Platja de Canet i en la inauguració de l'avinguda Trenet canta “La jolie sardane”.

“Trenet –va dir Vian– és el francès que ha fet més quantitat de bones cançons.” Però també la més universal, “La mer”, cançó que, amb el centralisme anglosaxó, les noves generacions creuen americana amb el títol “Beyond the Sea”

Lluís Bonada

La Institució Econòmica i Empresarial **Ignasi Villalonga**, per a les seves seus a Barcelona, Palma de Mallorca i València necessita:

RESPONSABLE TÈCNIC

S'ofereix contracte laboral, Seguretat Social a càrrec de l'empresa i sou a convenir. Els interessats hauran d'enviar el seu currículum abans del 31 de març de 2001 a:

Av. Baró de Càrcer, 40, 14a
46001 VALÈNCIA

**institució econòmica i empresarial
Ignasi Villalonga**